

Jenni Erjansola

22.6.2022

Nuorten koulutus Helsingissä – polku peruskoulusta eteenpäin vuosina 2020–2021

Peruskoulun päättäminen aloittaa merkittävän nivelvaiheen nuoren opinpolulla. Julkaisussa tarkastellaan peruskoulun 9. luokan päättävien nuorten hakeutumista perusopetuksen jälkeisiin koulutuksiin sekä sijoittumista jatkokoulutukseen. Lisäksi kuvataan toisen asteen koulutukseen osallistumista sekä opintojen kulkua.

Vuonna 2021 merkittävä valtakunnallinen koulutuspoliittinen uudistus nosti oppivelvollisuusiän 18 vuoteen. Velvoite jatkaa toisen asteen koulutukseen tai nivelvaiheen koulutukseen koski ensimmäiseksi niitä nuoria, jotka päättivät peruskoulun keväällä 2021. Peruskoulun jälkeistä sijoittumista koskevat hakutilastot ovat vuodelta 2021 eli ajalta, jolloin oppivelvollisuusikä oli jo noussut ja velvoite hakeutua jatkokoulutukseen koski kaikkia alle 18-vuotiaita nuoria. Sen sijaan tuoreimmat tiedot opinnot aloittaneista ja opintojen kulusta ovat muutosta edeltävältä vuodelta 2020.

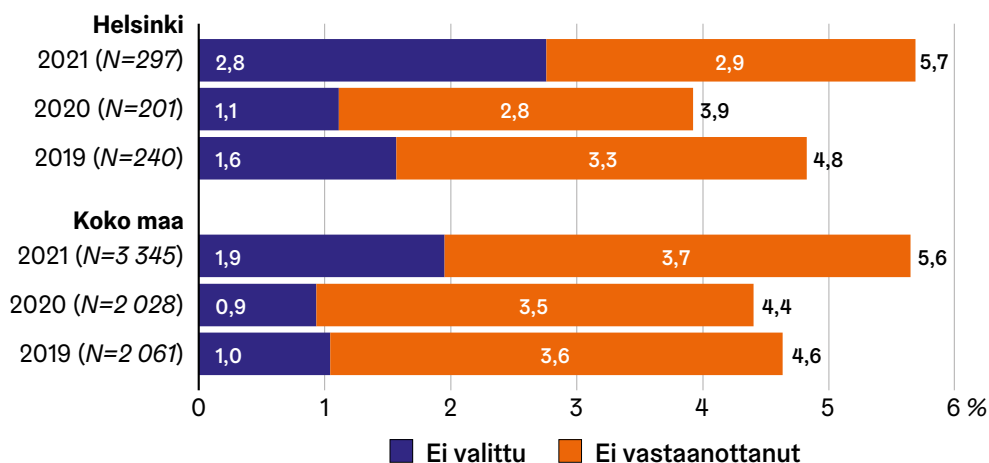
Aineisto:

Julkaisun tiedot perustuvat Tilastokeskuksen avoimiin ja maksullisiin tietokantoihin sekä Helsingin kaupungin Tilastokeskukselta tilaamaan aineistoon. Lisäksi tilastotietoja on poimittu opetushallinnon avoimesta Vipunen-tilastotietokannasta. Tuoreimmat tiedot ovat tilastosta riippuen vuodelta 2020 tai 2021.

Päätulokset

- Lähes jokainen (97 %) peruskoulun 9. luokan päättänyt kevään 2021 hauissa hakenut helsinkiläisnuori sai jonkin koulutuspaikan. Pieni osa kuitenkin jäi ilman paikkaa (3 %) ja lisäksi osa paikan saaneista ei ottanut myönnettyä paikkaa vastaan (3 %). Vuotta aiempaan verrattuna hieman useampi nuori jäi keväällä ilman opiskelupaikkaa. Ilman koulutuspaikkaa jääneet nuoret ohjataan hakemaan mahdollisia vapaita paikkoja jatkuvassa haussa.
- Helsingin sisällä on peruspiirien välisiä eroja siinä, kuinka suuri osa nuorista on toisen asteen koulutuksessa (75 %–98 %). Alueet poikkeavat toisistaan myös siinä, valitsevatko nuoret lukion vai ammatillisen koulutuksen.
- Nuorten osallistuminen tutkintoon johtavaan toisen asteen koulutukseen eroaa vahvasti myös rekisteröidyn äidinkielen mukaan. Lukiokoulutuksen osallistumisaste on viime vuosina parantunut vieraskielisten keskuudessa, mutta vuonna 2020 tämä kehitys pysähtyi.
- Osa nuorista päätyy keskeyttämään aloittamansa toisen asteen koulutuksen ja jää koulutuksen ulkopuolelle. Lukiossa keskeyttäminen on ammatillista koulutusta harvinaisempaa. Lukuvuonna 2016/2017 lukiossa opintonsa aloittaneista 3,6 prosenttia keskeytti opintonsa kolmen ja puolen vuoden sisällä, kun ammatillisessa koulutuksessa aloittaneista keskeytti 8,9 prosenttia.

Perusasteen jälkeisissä hauissa vuosina 2019–2021 ilman koulutuspaikkaa jääneiden osuus (ei valittu tai ei vastaanottanut) kaikista hakeneista 9. luokkalaisista Helsingissä ja koko maassa

Kuviosta nähdään, kuinka suuri osa perusasteen jälkeisissä hauissa hakeneista alle 18-vuotiaista 9. luokan päättäneistä jäi ilman jatkokoulutuspaikkaa keväällä vuosina 2019–2021.

Sisältää ammatillisen ja lukiokoulutuksen yhteishaun, valmistavan koulutuksen haun sekä ammatillisen erityisopetuksen haun. Tarkastelussa ovat 9.-luokan samana vuonna päättäneet alle 18-vuotiaat hakijat.

Lähde: Kaupunkitieto / Helsingin kaupunki. Aineistolähde: Vipunen – opetushallinnon tilastopalvelu (tiedot haettu 28.4.2022).

Koronaepidemia ja oppivelvollisuuden laajentaminen vaikuttaneet nuorten opinpolkuun

Koronaepidemiaan liittyen etäopiskelu, oppimiseröjen kasvu ja jo ennestään heikommassa asemassa olevien opiskelijoiden vaikeudet ovat herättäneet huolta. Koronaepidemian alkuaikoina vuonna 2020 aiempaa suurempi osuus nuorista jatkoi suoraan peruskoulusta toisen asteen koulutukseen tai siihen valmistavaan koulutukseen. Toisen asteen osallistumisaste pysyi suurin piirtein ennallaan 16–18-vuotiaiden ikäryhmässä. Samalla kuitenkin alueellinen ero osallistuvuudessa peruspiirien ääripäiden välillä kasvoi jonkin verran.

Vuonna 2021 peruskoulun päättäneiden 9. luokkalaisten välitön hakeutuminen toisen asteen koulutukseen näyttää rekisteritietojen perusteella heikentyneen siitä huolimatta, että oppivelvollisuus laajennettiin tuolloin koskemaan kaikkia alle 18-vuotiaita. Ilman opiskelupaikkaa kevään hauissa jäi varsinkin nuoria miehiä. Edellisvuoteen verrattuna kuitenkin aiempaa useampi jäi valitsematta opiskelijaksi etenkin naisten ja vieraskielisten keskuudessa. Ilman koulutuspaikkaa jääneet nuoret ohjataan ensisijaisesti hakemaan vapaita paikkoja jatkuvassa haussa. Osa kuitenkin tarvitsee nuorten monialaisen palvelupisteen Ohjaamon apua arkeensa tai oppivelvollisuuden keskeyttämistä esimerkiksi sairauden tai muun painavan syyn vuoksi.

Oppivelvollisuuden laajentamisen tavoitteena on, että jokainen nuori suorittaa toisen asteen tutkinnon, sillä osaamisvaatimukset työmarkkinoilla ovat kasvaneet. Siirtymävaiheessa enemmän haasteita kohtaavan joukon tunnistaminen, oikea-aikainen ohjaus ja oppilashuollon palvelut ovat tärkeitä, jotta uudistuksen tavoite toteutuu.

Helsinki

Lue koko julkaisu täältä: [pdf](#)

Lisätietoja: Jenni Erjansola puh. 040 121 7414

Sähköposti: [etunimi.sukunimi\(at\)hel.fi](mailto:etunimi.sukunimi(at)hel.fi)

Helsingin kaupunki, kaupunginkanslia, kaupunkitietoyksikkö
www.hel.fi/kaupunkitieto